

“Lấy dân làm gốc” là sợi chỉ đỏ xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh

13:31 13/12/2024

“Dân là gốc”, tức dân là nền tảng cho mọi thành tựu của một quốc gia, dân tộc. Lịch sử của đất nước cho thấy, từ thời phong kiến, triều đại nào biết thực thi chính sách an dân, lấy dân làm gốc ắt quy tụ được lòng dân, đất nước hưng thịnh, thái bình. Đi ngược lại với điều này, đất nước rơi vào loạn lạc, bị các thế lực ngoại bang xâm lăng bờ cõi...

Tư tưởng “nước lấy dân làm gốc” của Chủ tịch Hồ Chí Minh có giá trị to lớn cả về lý luận và thực tiễn, góp phần làm phong phú kho tàng lý luận của chủ nghĩa Mác - Lê-nin về vai trò của quần chúng nhân dân trong lịch sử. Đồng thời, tư tưởng đó của Người còn là cơ sở quan trọng để Đảng ta đề ra đường lối cách mạng đúng đắn, lấy quyền lợi, lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân, của Tổ quốc làm mục tiêu phấn đấu; tổ chức, giáo dục, rèn luyện Đảng trong sạch, vững mạnh, thực sự là Đảng của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động và của toàn dân tộc.

Kế thừa, phát huy truyền thống dựng nước đi đôi với giữ nước của dân tộc và quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin về vai trò của quần chúng nhân dân trong lịch sử, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi trọng, đề cao vai trò, sức mạnh của nhân dân đối với sự nghiệp cách mạng. Người chỉ rõ: "Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân".

Bản Tuyên ngôn độc lập được Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc tại Quảng trường Ba Đình lịch sử có đoạn: “Tất cả mọi người đều sinh ra bình đẳng. Tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được, trong những quyền ấy, có quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc”; “Người ta sinh ra tự do và bình đẳng về quyền lợi, và phải luôn luôn được tự do và bình đẳng về quyền lợi”. Đây chính là khát vọng cháy bỏng, là mục tiêu sống của mỗi con người. Bài học nằm lòng “lấy dân làm gốc” của cha ông đến thời đại Hồ Chí Minh tiếp tục là ngọn đuốc soi đường.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng luôn đặc biệt coi trọng sức mạnh của nhân dân. Người khẳng định: “Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân”, “Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân”, “Dân là gốc của một nước, nước lấy dân làm gốc”, “Gốc có vững, cây mới bền, xây lầu thắng lợi trên nền nhân dân”.

Bác Hồ dùng thử máy cấy tại Trại thí nghiệm lúa thuộc Sở Nông lâm Hà Nội năm 1960 - Ảnh tư liệu

Sau Cách mạng Tháng Tám, đất nước bắt tay vào thực hiện nhiệm vụ vừa kháng chiến, vừa kiến quốc, quyết giữ vững nền độc lập dân tộc, đưa kháng chiến đi đến thắng lợi hoàn toàn. Ở cuộc kháng chiến đó, có những dân công hỏa tuyến, những bà mẹ Việt Nam ngày đêm đào hầm nuôi giấu cán bộ, những nắm gạo sẻ chia của từng gia đình được gom lại, giúp bộ đội ta có thêm sức mạnh, niềm tin để vững bước vào trận đánh lớn. Đó chính là minh chứng rõ nét nhất cho ý chí và sức mạnh của tinh thần đoàn kết toàn dân tộc, cũng là một trong những nhân tố quyết định để làm nên một Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Sức mạnh từ nội lực nhân dân một lần nữa làm nên đỉnh cao Đại thắng mùa Xuân năm 1975, non sông thu về một mối.

Có thể thấy, tôn trọng, phát huy quyền làm chủ, chăm lo đời sống nhân dân là sợi chỉ đỏ xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh và trong sự lãnh đạo của Đảng. Có dân là có tất cả đã trở thành phương pháp luận, phương châm hoạt động cách mạng của Người: “Dễ mười lần không dân cũng chịu, khó trăm lần dân liệu cũng xong”...

Trong lĩnh vực quân sự, quốc phòng, nội hàm tư tưởng "nước lấy dân làm gốc" được Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rất rõ, rất cụ thể trong Chỉ thị thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân: "cuộc kháng chiến của ta là cuộc kháng chiến của toàn dân cần phải động viên toàn dân, vũ trang toàn dân,...". Theo Người, mọi người dân đều có thể tham gia kháng chiến, không phân biệt giới tính, độ tuổi; tất cả các tầng lớp nhân dân đều tham gia đánh giặc bằng mọi thứ vũ khí, từ thô sơ đến hiện đại, bằng nhiều cách đánh khác nhau: "Bất kỳ đàn ông, đàn bà, bất kỳ người già, người trẻ, không chia tôn giáo, đảng phái, dân tộc. Hễ là người Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp để cứu Tổ quốc. Ai có súng dùng súng. Ai có gươm dùng gươm, không có gươm thì dùng cuốc, thuổng, gậy gộc".

Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh kêu gọi: "31 triệu đồng bào ta ở cả hai miền, bất kỳ già trẻ, gái trai, phải là 31 triệu chiến sĩ anh dũng diệt Mỹ, cứu nước, quyết giành thắng lợi cuối cùng". Đây là lời hiệu triệu, khích lệ tinh thần của nhân dân, của toàn dân tộc đồng lòng đứng lên đánh đuổi giặc ngoại xâm, thà hy sinh tất cả chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ. Có thể khẳng định tư tưởng "nước lấy dân làm gốc" của Chủ tịch Hồ Chí Minh chính là cơ sở, nền tảng để Đảng ta vận dụng hình thành đường lối chiến tranh nhân dân, kháng chiến toàn dân, toàn diện, phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc để đánh bại mọi kẻ thù xâm lược.

Tư tưởng "Nước lấy dân làm gốc" của Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng được Đảng, Nhà nước ta thấu triệt, vận dụng, là cơ sở tạo nên cội nguồn sức mạnh đoàn kết, mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với nhân dân. Đảng ra đời là vì lợi ích của nhân dân, sự lãnh đạo của Đảng là nhằm "lấy tài dân, sức dân để làm những công việc có lợi cho dân", chứ không phải vì lợi ích của người lãnh đạo.

Trong 2 năm đại dịch COVID-19 xảy ra nghiêm trọng, chưa có tiền lệ nhưng Đảng, Chính phủ đã chỉ đạo đối phó kịp thời với dịch bệnh. Chủ trương "chấp nhận thiệt hại kinh tế để bảo vệ sức khỏe người dân", "không để ai bị bỏ lại phía sau" nên chủ trương "ngoại giao vắc-xin" được đặt ra, chủ động có đủ nguồn vắc-xin tiêm miễn phí cho toàn dân. Chính phủ phát động và được toàn dân hưởng ứng đóng góp hàng ngàn tỷ đồng phòng, chống dịch, những "cây ATM gạo", "ATM oxy", "siêu thị 0 đồng", hỗ trợ cho người dân bị cách ly... là mối quan hệ tương hỗ tích cực giữa Chính phủ và người dân.

Với một đất nước đang nỗ lực vươn lên, rất nhiều khó khăn phía trước, nhưng trong mọi đường lối của Đảng, sự điều hành của Nhà nước đều trước sau như một, chấp nhận thiệt hại về kinh tế nhưng bằng mọi giá, phải bảo vệ tính mạng

nhân dân, đảm bảo an sinh xã hội. Khó có thể kể hết ra đây những chỉ đạo, những quyết sách kịp thời trong hơn hai năm qua để hỗ trợ người dân vượt qua đại dịch, hay phục hồi kinh tế đất nước. Tuy là một nước còn nhiều khó khăn, nhưng Việt Nam là 1 trong 6 nước có tỷ lệ bao phủ vaccine phòng COVID-19 cao nhất thế giới. Những chủ trương, chính sách thích ứng kịp thời của Đảng, Chính phủ đã làm cho kinh tế đất nước tiếp tục đạt tốc độ dương, Nhân dân phấn khởi, tin tưởng.

Để tiếp tục sự nghiệp của Đảng, Bác Hồ và dân tộc ta đã lựa chọn thì “xây dựng thế trận lòng dân”, củng cố niềm tin với Đảng, Nhà nước mang ý nghĩa quyết định sống còn. Đòi hỏi người đảng viên, cán bộ lãnh đạo phải nói và làm thực tâm theo ý chí, nguyện vọng chính đáng của người dân.

Như đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng từng chỉ dẫn: “Cái gì quần chúng Nhân dân hoan nghênh, ủng hộ thì phải quyết tâm làm và làm cho bằng được; ngược lại cái gì Nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì chúng ta cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm”. Đó chính là ý nghĩa lý sâu xa của “Lấy dân làm gốc” mà Đảng ta đã đề ra và tiếp tục hướng tới.

Chúng ta cần thấm nhuần bài học “Nước lấy dân làm gốc”; khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, ý chí tự lực tự cường, sức mạnh đại đoàn kết dân tộc, khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc, phát huy giá trị văn hóa của con người Việt Nam. Người dân không chỉ được làm chủ thật sự mà còn được “giám sát” và “thụ hưởng” những thành quả của chế độ xã hội mang lại, kích lệ tinh thần tích cực của Nhân dân, phát huy vai trò, vị trí người dân trong mọi quan hệ xã hội.

Nhìn lại lịch sử từ ngày thành lập đến nay, dù phải trải qua những khó khăn, thăng trầm của đất nước nhưng Đảng ta đã tập hợp, quy tụ được mọi tầng lớp Nhân dân làm nên những trang sử hào hùng.

Trong bối cảnh đất nước đang tiếp tục phát triển và đổi mới hiện nay, “dân là gốc” tiếp tục là kim chỉ nam trong tư tưởng, phương châm hành động của Đảng, Nhà nước ta.

Hà Trần